No. 85 — 1833

BREDASCHE Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws-Blad COURANT

Dingsdag den 9 April.

LATERE BERIGTEN DER COURANT, *van Zondag en Maandag 7 en 8 April*, behelzende de jongste *Belgische* en *Fransche* Nieuwstijdingen en *Beurspryzen.*

BELGIE.

BRUSSEL, den 6den April.

De nederlaag die het ministerie in de kamer der afgevaardigden geleden heeft, door de slechts als bij voorloopig crediet toegestane uitgaven van het leger voor een half jaar, in weerwil onzer bewindslieden, en voornamelijk de heer *Lebeau*, van de aanneming van het oorlogs budget voor het geheele loopende jaar een punt uitmaakten, waarvan hun aanblijven of aftreden uit het bestuur volstrektelijk afhing, heeft het weinig aanzien 't welk het ministerie genoot, geheel doen verloren gaan, te meer nog nu zij, na deze hunne mislukte poging, welke den schijn had als wilde men de kamer vrees aanjagen, evenwel hunne posten blijven behouden, terwijl zij nog bovendien in den ministerielen *Indépendent* hun besluit met de belagchelijke aanmerking trachten te regtvaardigen, dat de kamer immers betuigd had, dat er in de stemming van een zesmaandsch crediet niets vijandelijks tegen het ministerie lag, waaruit volgde, dat er niet alleen eene volmaakte eendragt in de kamer heerschte, maar ook zelfs eene zamensmelting van alle gevoelens in de gehechtheid dan de leden van het tegenwoordig ministerie, eene treffende eendragt, het voorbeeld waardig van alle vertegenwoordigende gouvernementen! - Dat de oppositie, zoowel revolutionnaire als contra-revolutionnaire, bladen zich deswegens in eenen geheel anderen zin uitlaten, en hoe weinig zij de ministers in dezen sparen, laat zich ligtelijk begrijpen. De *Courrier* zegt in een artikel daarover, dat hij eerst gemeend had, dat *l'Indépendant* met het bovenaangehaalde gezegde den spot had willen drijven, maar nu het er naar te moeten houden, dat het ernst was geweest en dat het - vervolgt hij zelf spottenderwijs - *l'Indépendant* gelukt is, om tot zelfs de ministers van de liefde te overtuigen, die niet slechts de meerderheid maar de gansche kamer hun toedroeg! De *Courrier* eindigt zijn artikel met de volgende opmerkelijke zinsneden:

» Doch wel beschouwd, wij hebben ongelijk het zoo vreemd te vinden dat de heer *Lebeau* en zijne ambtgenooten er toe besloten hebben hunne posten te behouden. Niet het vertrouwen des lands heeft men noodig om Belgie te besturen, maar wel dat van den vreemdeling.

» Het leger is ontevreden. Wat komt het er op aan, zoo gij van het Belgisch leger spreekt en niet van dat des maarschalks *Gerard*?

» De handel kwijnt, door de belemmeringen die hij ondervindt van den verlengden onzekeren toestand waarin hij blijft verkeeren. Wat komt het er op aan, zoo gij van den Antwerpschen en Brusselschen handel spreekt en die van Londen voorspoedig blijft en bloeit?

» De natie is ongerust over haar toekomstig bestaan. Wat komt het er op aan, zoo het die zwakke en ellendige bevolking geldt die de oevers van den gekluisterden Maas en Schelde bewonen; en zoo Frankrijk zijn oppergezag over Belgie behoudt; een oppergezag voor hetzelve van meer waarde en voor het verderfelijker dan eene regtstreeksche overheersching?

» Het ministerie blijft dan, juist daarom dat hetzelve het vertrouwen der natie verloren en zich versterkt heeft in het vertrouwen van den heer *Latour Maubourg* en van sir *Robert Adair*."

— De generaal *van Halen*, na eene vergeefsche reis te hebben ondernomen om in Spanje te worden toegelaten, is eergisteren alhier teruggekomen.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 4den April.

De kamer van gedeputeerden heeft gisteren in de bureaux het voorstel van den heer *Viennet*, over de beide artikels van het dagblad *la Tribune*, in overweging genomen, en eene commissie van onderzoek benoemd, welke aan den procureur-generaal *Persil* heeft opgedragen, over dit onderwerp een rapport uit te brengen. Voorts heeft in de openbare zitting de minister *Thiers*, namens den maarschalk *Soult*, een ontwerp van wet ter tafel gebragt, waarbij eene som van vijf-en-dertig millioenen franken tot de versterking der hoofdstad zoude worden toegestaan. Toen onderscheidene leden hunne verwondering te kennen gaven, dat dit ontwerp zonder eenige mededeeling vooraf werd voorgedragen, heeft de minister geantwoord, dat hetzelve de dienst van de beide vorige dagen ... eene langdurige woordenwisseling over de inrigting der polytechnische school, welke men onder het toezigt van het ministerie van oorlog wilde terug brengen, en waarvan de onkosten als niet geëvenredigd aan die van andere dergelijke inrigtingen werden voorgedragen.

— Het gouvernement heeft dezen nacht depeches uit Konstantinopel van den 10den der vorige maand ontvangen, welke tot zeer verschillende geruchten hebben aanleiding gegeven. Volgens eenige zoude de admiraal *Roussin*, na herhaalde reizen ernstig tegen het voortdurend verblijf der Russische vloot te hebben geprotesteerd, en over dit onderwerp eene hevige woordenwisseling met den reis-effendi te hebben gehad, zijn paspoort gevraagd hebben; volgens anderen aan het Fransch gouvernement verlof hebben gevraagd, om Konstantinopel te verlaten.

Zekerder schijnt het intusschen, dat zoowel bij den graaf *Pozzo di Borgo*, als bij het ministerie van buitenlandsche zaken, depeches uit St. Petersburg zijn ontvangen, welke dadelijk den raad van ministers hebben doen vergaderen, en tot eene ongewone drukte in de diplomatieke wereld hebben aanleiding gegeven. Men verzekert dat het Russisch kabinet de meest vredelievende gezindheid aan den dag legt, doch tevens den verderen voortgang van het Egyptisch leger wil verhinderen, en tot dat einde de vorstendommen door een aanzienlijk legerkorps heeft doen bezetten.

— Van Cherburg schrijft men onder dagteekening van den 31 Maart, dat de vice-admiraal *Ducrest de Villeneuve* last had ontvangen, om zich dadelijk naar Toulon te begeven.

— Bij ordonnantie van den 30sten der vorige maand, zijn onderscheidene hoofd-officieren, die sedert de revolutie van Julij steeds geweigerd hebben om den gevorderden eed aan den koning en het charter af te leggen, uit hunne functiën, die zij tot nu toe bekleed hadden, ontslagen. Men vindt daaronder de namen van den hertog *d'Escars*, den graaf *de St. Priest*, den baron *de Damas*, als luitenant-generaals, van den graaf *de la Roche Jacquelin*, *de Mesnard*, den hertog *de Polignac* en andere als generaal majoors.

— De generaal *Guilleminot*, die zich thans met eene bijzondere zending belast, te Karlsruhe bevindt, is bij eene ordonnantie van den 30sten der vorige maand, tot gouverneur van Algiers benoemd.

— Volgens bijzondere berigten van Londen, zoude de heer *de Talleyrand* in het begin der volgende maand voor eenigen tijd, naar Frankrijk terugkeeren, en gedurende den zomer de badplaats te Bourbon l'Archambault bezoeken.

— De fondsen waren heden (4 *April*) genoteerd: de 5 pCt. kont. 100,60; op tijd 100,95; de 3 pCt. kont. 77,15; op tijd 77,30; Nap. renten kont. 90,80; op tijd 90,70; Sp. perpet. kont. en op tijd 72; 3 pCt. 42⅞; Cortes 14⅞.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 8sten April.

De negende verjaardag van H. K. H. Prinses *Wilhelmina*, *Maria*, *Sophia*, *Louisa*, Dochter van H. K. H. den Prins *van Oranje* wordt heden op de gebruikelijke wijs met het uitsteken van vlaggen en het houden eener groote parade gevierd.

— Uit 's Hage schrijft men van gisteren:

» Heden zijn H. M. de Koningin, HH. KK. HH. de Prins en Prinses *van Oranje*, HH. KK. HH. Prins en Prinses *Frederik* benevens de Erfprins bij de viering van het H. Nachtmaal in de groote kerk tegenwoordig geweest. De leeraar, de wel-eerw. heer Dr. *Dermont*, hofprediker, heeft aan den Erfprins, die thans als lidmaat aangenomen is, eene tot de plegtigheid betrekkelijke toespraak gehouden.

» Z. M. hoezeer een' goeden nacht hebbende doorgebragt en zich veel beter bevindende, is echter bij de plegtigheid nog niet tegenwoordig kunnen zijn. Met blijdschap verneemt men dat Hoogstdezelve geene koorts had."

— De belgische bladen van gisteren behelzen geen nieuws en zijn over het algemeen van belang ontbloot. Dezelve laten zich nog steeds hevig uit over het jongst ... der ministers en vooral over het ... artikel van den *Indépendant*, die de ... belgische vertegenwoordigers tegen de ... vindt, er de treffendste vereeniging ... zamensmelting van gevoelens tusschen vertegenwoordigers en ministers, op wil gevestigd hebben. Waarmede ...

een slag in het aangezigt krijgt, zegt de *Messager de Gand*, dan bestaat er ook eene *treffende vereeniging* tusschen de hand van hem die den slag geeft en diens aangezigt welke denzelven ontvangt, maar zulks is nog nooit voorgedragen als een voorbeeld van gehechtheid en overeenstemming, en niemand ter wereld dan de heer *Lebeau* zou zulke voorbeelden aan de wereld kunnen geven. Het Antwerpsch Handelsblad, de belgische bewindslieden voor de grootste ellendelingen verklarende, vergelijkt hen tevens bij dien slechten procureur, welke, door den president van het geregtshof voor een schelm verklaard zijnde, met eene buiging antwoordde: Mijnheer de president is ook altijd geneigd te schertsen!

— Het Antwerpsch Handelsblad behelst het volgende:

» Bijzondere berigten meldden ons dat Frankrijk en Engeland besloten hebben om binnen kort het embargo op de hollandsche schepen op te heffen. Wij gelooven dat men deze berigten voor naauwkeurig kan houden, niet alleen omdat wij dezelve van personen die alle vertrouwen verdienen ontvangen hebben, maar ook bovendien, omdat wij weten dat Engeland en Frankrijk hebben ingezien dat de maatregel tegen den hollandschen handel, door middel der zee-assurantien, voor hunne eigene onderdanen veel nadeeliger dan voor de hollandsche reeders is, zoo als wij zulks in een onzer vorige nommers reeds hebben aangetoond.

» Wanneer de hierboven aangekondigde tijding officiel zal bekend zijn, zullen onze bladen niet nalaten zich daarvan meester te maken om de aanstaande schikking onzer aangelegenheden te voorspellen; deze voorspellingen zullen even valsch als alle hunne vorige zijn, en het besluit der kabinetten van Parijs en Londen zal niet zijn genomen, omdat men meer dan te voren op het punt is om zich over de hollandsch-belgische kwestie te verstaan, maar alleen omdat die gouvernementen een dwangmiddel hebben willen doen ophouden, dat niet dan nadeelen oplevert voor de assuradeurs van hun eigen land. »

— Uit Berlijn wordt van den 1sten dezer gemeld, dat Z. M. de koning van Pruissen een groot aantal aanzienlijke benoemingen bij het leger heeft gedaan. Z. K. H. de kroonprins was onder anderen tot generaal der infanterie benoemd; de generaal-majoors *von Kleist*, *von Hofman*, prins *von Wied* en *von Rummel* waren benoemd tot luitenant-generaals, en tot generaal-majoors: de prins *Albrecht von Pruissen*, *von Krafft*, *von Osten van Sacken*, *von Braunschweig*, *von Grabow*, *von Stranz*, *von Bunau* en *von Below*. — Het pruissisch leger zal dit jaar weder de gewone versterking van rekruten bekomen; derzelver in dienst treding is tegen half mei bepaald. — In de jongste dagen had men te Berlijn een zeer levendigen courrier-wissel waargenomen tusschen die hoofdplaats, Weenen en Petersburg, welke men voor 't naast vermoedde, dat met de turksche zaken in verband stond.

— De zitting der beide huizen van het Engelsch parlement is den 4den dezer tot na het Paaschfeest geadjourneerd.

— De dagbladen van Nieuw-York van den 9den der vorige maand, behelzen de aanspraak, waarmede de generaal *Jackson* het voorzitterschap den 3den te voren had aanvaard.

Het gewigtigst gedeelte dezer rede is dat, waar de genoemde staatsman, op de laatste gebeurtenissen in Zuid-Carolina doelende, zegt:

» Zonder eensgezindheid zoude onze onafhankelijkheid nimmer gevestigd zijn, en kan zij niet blijven bestaan. In kleinere staten verdeeld, zullen wij onzen binnenlandschen handel met ontelbare lasten en hindernissen bezwaard zien; onze kinderen tot krijgsliden moeten maken, en met hun bloed de velden drenken, die zij thans in vrede bearbeiden; de volksmenigte zal door belastingen gedrukt worden, en ten slotte zullen militaire bevelhebbers onze wetgevers en regters zijn. Het verlies der vrijheid, der rust en overvloed moet het noodzakelijk gevolg van de ontbinding der unie zijn. Het behoud der unie en de handhaving der regten van iederen staat is dus een onderwerp, waartoe een ieder verpligt is mede te werken en zich bereidwillig aan de voorschriften der wetten te onderwerpen."

FRANKRIJK.

PARIJS, den 5den April.

In de kamer van afgevaardigden is gisteren rapport uitgebragt over het ontwerp van wet, waarbij de leening van het Grieksch gouvernement zoude gewaarborgd worden; de commissie heeft voorgesteld die waarborg te verleenen, om dat het haar na een naauwkeurig onderzoek omtrent den toestand der buitenlandsche aangelegenheden gebleken was, dat een verbond met den nieuwen staat niet anders dan voordeelig konde zijn, en tot het behoud des algemeenen vredes zoude medewerken. Vervolgens is door den prokureur generaal een zeer uitvoerig verslag gedaan over de aanklagt door den heer *Viennet* tegen de redactie der *Tribune* ingebragt. De commissie, zeide hij hoofdzakelijk, moest erkennen dat niet alleen genoemde vertegenwoordiger, maar de geheele kamer grievend in de beide aangewezen artikelen was beleedigd; zij was van oordeel dat men die beleediging niet ongestraft konde laten zonder de achting, aan de wetgeving verschuldigd, te kort te doen; dat eene vervolging voor de gewone regtbanken moest vermeden worden, omdat daardoor de zaak het aanzien eener personele wraak zoude verkrijgen, en daarenboven tot moeijelijkheden aanleiding zoude geven, indien welligt de verkozen regtbank niet met de meerderheid der vergadering in gevoelen overeenkwam. Uit hoofde van dit een en ander stelde dan de commissie voor, dat de verantwoordelijke redacteur der *Tribune* voor de balie der kamer zoude gedagvaard worden, dat de proces-orde zoodanig zoude geregeld worden, dat de president na den beklaagden in zijne verdediging te hebben gehoord, in omvraag zoude brengen of hij schuldig of niet schuldig was, en deze vraag bij geheime stemming bevestigend beantwoord zijnde, zoude men, bij besloten brieven, over de strafbepaling beslissen. Dit laatste inderdaad zonderling voorstel heeft dadelijk tot eenige bedenkingen aanleiding gegeven, zoo ook de vraag, welke de meerderheid zoude zijn, die tot eene vrijspraak of veroordeeling zoude vereischt worden. Het een en ander is onbeslist gebleven, en de beraadslaging op aanstaanden maandag vastgesteld.

Voorts is nog in deze zitting, bij de behandeling van het budget van oorlog, eene levendige discussie gevoerd, over de voortdurende bezetting van Algiers, en de wijze waarop deze kolonie wordt geadministreerd. De Heeren *Gaetan de Larochefoucauld*, *Mauguin*, de generaal *Clausel* en andere wilden volstrekt dat het gouvernement tot een openlijk besluit zoude komen, omtrent de vraag of Algiers zoude bezet blijven; wanneer men zich immer, zoo als nog onlangs, met het dubbelzinnig gezegde behielp, dat die plaats niet anders zoude ontruimd worden, dan wanneer het belang en de eer van Frankrijk zulks vorderden, werd daardoor een zeker mistrouwen bij het algemeen gevoed, en de volkplanters, immers zij die iets te verliezen hebben, terug gehouden. Daarenboven meenden zij, dat men eenen geheel verkeerden weg had ingeslagen, door aan een enkel militair gouvernement het bestuur der kolonien op te dragen. De vroegere bewoners werden niet ontzien, en zelfs in hunne godsdienstige vooroordeelen gekwetst; van daar die vijandschap welke tot nu toe verhinderde dat men zich op den afstand van weinige uren veilig konde vertoonen, veel minder eenige kultuur beginnen. De minister van marine heeft deze bedenkingen beantwoord door te zeggen, dat de toestand der kolonie niet zoo ongunstig was als dezelve werd afgeschilderd; dat men evenwel met de arabische volkstammen in voortdurende vijandschap moest leven, en daardoor in de uitbreiding verhinderd werd; dat men eindelijk onderscheidene plannen had ontworpen, om eene grootere uitgestrektheid grond voor de gedurige invallen dier benden veilig te stellen, doch dat ieder ontwerp zijne zwarigheden had en men dus tot heden toe geen besluit had genomen. De bezuiniging door de oppositie op dit artikel voorgesteld is ten slotte met eene groote meerderheid verworpen, even als die, waarbij men den minister van oorlog eene som van honderd duizend franken voor geheime uitgaven wilde ontzeggen.

— Door den telegraaf is heden bij het ministerie het berigt ontvangen, dat te Toulon een agent van den franschen consul in Egipte, en een zendeling van *Mehemed-Ali* waren aangekomen en dat beide, zoodra aan de gezondheids-maatregelen was voldaan, naar de hoofdstad zouden vertrekken. Volgens een bijzonder berigt had daarenboven de brik *le Cygne*, die den 11den Maart de haven van Alexandrie verliet, op den 31sten depeches uit Egipte aangebragt, welker inhoud niet bekend was, doch waaromtrent de bevelhebber van het vaartuig gezegd had, dat *Mehemed-Ali* de tusschenkomst van den franschen gezant en zijne vordering, dat de vijandelijkheden zouden geschorst worden, had afgeslagen. — De toerusting van oorlogsvaartuigen wordt in de haven van Toulon ijverig voortgezet, een geraseerd linieschip en drie fregatten zijn voor eenige dagen uit het dok gehaald, om als fluitschepen gewapend, om tot transport van troepen te kunnen dienen.

— Men verzekert overigens, dat het ministerie zeer ernstig bij het oostenrijksche gouvernement heeft aangedrongen, dat men zich gemeenschappelijk in de oostersche aangelegenheden tegen den overwegenden invloed van Rusland zoude verzetten. Om het kabinet van Weenen tot eene gunstige stemming te bewegen, heeft men aangeboden Ancona te ontruimen.

— De laatste berigten uit Algiers ontvangen, vermelden, dat de Arabieren, sedert het vertrek van den maarschalk hertog *van Rovigo*, de stad merkelijk zijn genaderd en de werklieden hebben genoodzaakt, om binnen den kring der groote wachtposten eene schuilplaats te zoeken.

— Tusschen den minister van buitenlandsche zaken en den Pruissischen gezant, hebben wederom eenige conferentien over de belgische aangelegenheden plaats gehad, waarna een ambtenaar van het ministerie met depeches naar Londen is vertrokken.

— De fondsen waren heden (5 *April*) genoteerd: de 5 pCt. kont. 100,95; op tijd 101,10; de 3 pCt. kont. 77,25; op tijd 77,45; Napresten 90,80 kont; Sp. perp. kont. 72¼, op tijd 72⅛; 3 pCt. 43¾ Cortes 14⅞.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 5den April.

In den avond van den 3den dezer, hebben alhier verregaande ongeregeldheden plaats gehad. Omstreeks ten half tien uren werden de hoofdwacht en de wacht van politie, waar eenige personen in hechtenis werden gehouden, door twee gewapende benden aangetast, overrompeld en de gevangenen in vrijheid gesteld. Beide de wachtposten verdedigden zich dapper, doch moesten voor de overmagt wijken, nadat zij niet minder dan vier dooden en vijftien gekwetsten hadden verloren. Eene andere gewapende bende maakte zich intusschen van den klokken-toren meester en begon aldaar de alarmklok te luiden, waarschijnlijk om van buiten ondersteuning in te roepen. In weerwil van dit alles is de rust spoedig hersteld. Een detachement der bezetting heeft de onruststokers na een kort gevecht uiteen gedreven, en onderscheidene personen in hechtenis genomen, waaronder eenige studenten. De bevolking schijnt overigens aan den geheelen toeleg vreemd te zijn, daar geen der gearresteerden tot deze stad behoort. In onderscheidene omliggende gewesten is de rust nagenoeg op hetzelfde oogenblik gestoord, doch even spoedig hersteld, toen men vernomen had, dat alhier de aanslag was mislukt. De gevangenen die in vrijheid werden gesteld, waren reeds gisteren op nieuw in handen der openbare magt.

— Berigten over Weenen ontvangen bevestigen dat de Russische vloot den Bosphorus niet verlaten had, ofschoon op den 7den der vorige maand een gunstige wind was opgestoken. De Sultan was in de grootste verlegenheid, daar de rust in de hoofdstad ernstig werd bedreigd, en slechts door de tegenwoordigheid van het genoemd eskader werd behouden. In geheel Klein-Azie schijnt het Turksch gezag miskend. Alle steden hebben deputatien aan *Ibrahim*-Bassa gezonden, om hem de opperheerschappij aan te bieden.

De *Augsburgsche Zeitung* deelt daarentegen eene particuliere correspondentie uit Konstantinopel van den 11den der vorige maand mede, die eenigzins gunstiger luidt. Volgens deze had vooreerst de Fransche gezant op den 27sten Februarij zijn eerste gehoor bij den grootvizier, en was hij op den 4den Maart bij den sultan ontvangen. Voorts zoude, volgens de laatste berigten, Smyrna niet door Egyptische troepen bezet zijn, maar de ongeregeldheden aldaar alleen zijn te wijten aan zekeren *Emir*-effendi, een ondergeschikt ambtenaar van den vorigen gouverneur der stad, die in overleg met eenige inwoners en met den gouverneur van Magnesia, den naam van *Ibrahim*-bassa had gebruikt, om zich van het bewind meester te maken, doch wiens ontwerpen door de standvastige houding der consuls van Rusland, Oostenrijk, Engeland en Frankrijk waren mislukt. Zoodra namelijk de Turksche gouverneur *Tahir*-Bey genoodzaakt werd zijn gezag neer te leggen, hadden deze agenten onmiddellijk hunne wapenen en vlaggen ingenomen, en verklaarden dat zij dezelve niet weder zouden opsteken, voor het wettig gezag van den Sultan was hersteld. Zulks had het gewenscht gevolg, dat zij op den 6den Maart hunne vlaggen weder opstaken, en dezelve door alle de schepen ter reede liggende en door de artillerie van het Turksche fort werden begroet. *Emir*-effendi had met een gedeelte zijner aanhangers de vlugt genomen, en Smyrna was voor het oogenblik onder het gezag der Porte. *Ibrahim*-bassa had voorts verklaard, dat hij aan dezen toeleg geheel vreemd was, hield zich voortdurend te Kutahia op, en had den gevangenen grootvizier *Reschid*-bassa vrijgelaten.

La Canne Magique.

In den aanvang van het nu afgeloopen jaar waren wij, bij het ontvangen der twee eerste afleveringen van het werk, welks titel aan het hoofd dezes geplaatst is (1), in de gelegenheid gesteld geweest, deszelfs doel en strekking aan onze lezers bekend te maken. Wij beloofden toenmaals op dit werk, dat in eenen romantischen vorm, den geest der eeuw in verschillende gedaante-vormen en onder allerlei karakters zoude keurschetsen, terug te komen. De ons toegezegde volgende afleveringen bleven echter achterwege, uit dien hoofde konden wij niet aan onze beloften voldoen. Nu onlangs eerst ontvingen wij de vierde en vijfde aflevering (de derde is ons niet geworden), welke wij met des te meer genoegen gelezen hebben, daar vele beoordeelingen des schrijvers over de heerschende liberale denkbeelden der volksheerschappij en volksmennerij ook de onze zijn.

[illegible] nog herinneren, dat de [illegible] opmerker der gebeurtenissen en heerschende gevoelens, onder den naam van *Gregoire* voorgesteld, met eenen tooverstaf was voorzien, die de eigenschap bezat, zoodra men op deszelfs knop drukte, om de personen, waarmede *Gregoire* in gesprek was, te laten spreken zoo als zij werkelijk dachten en zonder dat zij zulks bemerkten. Van dezen staf bedient zich *Gregoire* om achter de waarheid te komen, of liever dezen denkbeeldigen staf gebruikt de schrijver om den geest der eeuw in het licht te stellen. Even als een *Gellert* en *Lafontaine* de menschelijke zwakheden en neigingen door fabels uit het dierenrijk voorstelden en onder afwisselende gedaanten en vormen eene zuivere zedeleer voordroegen, even als onze waardige landgenoot *Kist* met zijnen *Ring van Gyges* ons menschkundige karakterschetsen onzes landaards in eenen onderhoudenden schrijftrant leverde, even zoo kiest de ons onbekende schrijver van bovenbedoeld werk een verdichtsel tot het betoog van vele, nu onmiskenbare waarheden. Vele zijner schetsen zijn de overname en vertaling dubbel waardig, en wij vermeenen onze Nederlandsche lezers geen ondienst te doen, met zoo veel ons bestek zulks toelaat er eenige te laten volgen; zulks zal voor het overige bijdragen, om over den inhoud van het geheel eenig oordeel te kunnen vellen.

Wij hebben *Gregoire* in Frankrijk verlaten, alwaar hij eene rijke oogst menschenkennis, met zijnen staf in de hand, had opgedaan. Hij was daar tot de overtuiging gekomen, dat de voorstanders van het *liberalismus*, door *eerzucht*, *naijver*, *haat*, *wraak*, maar vooral door vuigen *eigenbaat* gedreven werden, en dat het haken naar groote posten, en naar het in handen krijgen der teugels van het bewind, voor de opperhoofden dezer partij de grootste drijfveren waren. Zijne reis door Belgie, en zijne gedane opmerkingen in dat land, deden hem ontwaren, dat ook aldaar deze eigenschappen het alles bezielend levensbeginsel der Belgische omwentelings-gezinden waren. Walgende van de schijnheiligheid der Fransche en Belgische liberalen, vertrekt hij naar Duitschland, en komt te Mentz aan, alwaar hij aan eenen hoogen Staatsbeambte was aanbevolen, en daar zullen wij *Gregoire* volgen:

» *Gregoire* vervolgde zijne reis tot Mentz, alwaar hij bij den minister, waarvan hier boven gesproken is, werd toegelaten. De wellevende en voorkomende manieren, als ook het innemend voorkomen van dezen man, zette *Gregoire* weldra op zijn gemak en bevrijdde hem van eene soort van dwang, welke men doorgaans gevoelt, wanneer men een persoon van groot aanzien voor de eerste maal aanspreekt, een gevoel waarvan de liberalen, die zoo veel van *vrijheid* en *gelijkheid* spreken, evenmin als elk ander bevrijd zijn."

» Het gesprek had dan aangevangen; de minister lag zijne vrees voor de gevolgen der *drie glorieuse dagen* onbewimpeld genoeg aan den dag. Het is eene ziekte zeide hij - welke toenemen kan. Hij beschouwde de Belgische omwenteling als eene *naklucht* van het groote driedaagsche treurspel dat men te Parijs vertoond had; doch eene klucht - voegde hij er bij - die Europa duur kan te staan komen, daarenboven is alles, wat wij tot nu toe gezien hebben, op zijn best genomen, slechts het eerste bedrijf van het stuk, waarvan de ontknooping alleen bij God bekend is; hierbij gaf hij zoo veel te kennen, als of de mogendheden het eenigzins hadden kunnen voorkomen. Het zal - zeide hij — eene groote, maar ik vrees ook, eene verschrikkelijke les voor vorsten en volken zijn, die veel bloed zal kosten."

» *Gregoire* bemerkte weldra, dat de minister wel dacht wat hij zeide, maar niet alles gezegd had wat hij dacht, en dat zelfs de wijze waarop hij sprak, veel achterhoudendheid aanduidde; hij nam dus toevlugt tot zijnen staf, drukte deszelfs knop en vroeg toen: Uwe Excellentie zou dus van gedachten zijn, dat er mogelijkheid geweest ware, om Europa voor den ongelukkigen en rampvollen toestand te bewaren, waarin het zich thans bevindt?"

» *De Minister.* Het is altijd moeijelijk om tegen de publieke opinie in te gaan; zij is de koningin der wereld, en zoo zij ongelukkigerwijze eene valsche rigting genomen heeft, zoo zullen grove dwaling en daaruit voortspruitende groote ongelukken er de natuurlijke gevolgen van zijn; alles wat men in deze omstandigheden kan doen, is den vernielenden stroom te stuiten, om tijd te geven ten einde den oorsprong en de bronnen te zuiveren; het is mij niet doenlijk u te verzekeren dat men geslaagd zoude hebben; doch zeer goed weet ik, dat men dikwerf het tegengestelde gedaan heeft van hetgeen men doen moest, en dat men op vele plaatsen grachten gegraven heeft om den stroom een vrijen loop te geven.

» *Gregoire.* Hoe dat?"

» *De Minister.* Toen het de Mogendheden eindelijk gelukt was zich van *Napoleon*, wiens [illegible] heerschzucht geheel Europa in [illegible], moest men zich ernstig [illegible]; om den omwentelingsgeest, en de leerstellingen, die men later onder den naam van liberale grondbeginselen heeft leeren kennen, zoo het mogelijk was, uit te dooven;

(1) *La Canne magique.* [illegible] livraison prix ƒ 3,50.

daarvoor had men aan de volken, alle vrijheden moeten schenken, die eene maatschappelijke orde van zaken gedoogde; ik spreek van de *vrijheden*, en niet van de *magt*, welke twee van elkander zeer verschillende zaken zijn. Men had ook de meest mogelijke publiciteit aan alle de handelingen en maatregelen der gouvernementen moeten geven, dat is, – zoo als men zegt – men had met open kaarten moeten spelen. Dit was voor den tijd dien wij beleefden noodzakelijk; niet omdat men nu verstandiger, en omtrent staatszaken beter dan voorheen ingelicht is, maar het groote gemak der communicatien, en de snelheid waarmede deze thans plaats hebben, maken dat de gebeurtenissen in eene kleine stad, zelfs dorp, in weinige dagen niet alleen in het gewest, maar ook in weinige weken de belangstelling en aandacht van geheel Europa boeijen. En daar nu, veel meer personen dan voorheen – zonder daarom verstandiger te zijn – kunnen lezen en schrijven, en, dien ten gevolge, zich ook bezig houden en deel nemen aan alles wat er omgaat, zoo levert zulks aan de onrustige gemoederen en factiezuchtigen het voordeel op, om van alle gelegenheden, die zich aanbieden, gebruik te maken, de hartstogten van het volk te vleijen en ontevredenheid te zaaijen. Verder had men met gestrengheid moeten handelen tegen de verstoorders van de maatschappelijke rust; dit vereischte eenheid van gevoelen onder alle de mogendheden, zoodanig dat elke rustverstoorder, verzekerd niet alleen van in zijn land de welverdiende straf op te loopen, maar overtuigd moest geweest zijn, dat hij ook elders slecht ontvangen, en zijne gangen en handelingen van nabij zouden zijn gade geslagen geworden."

» *Gregoire*. De eenheid, waarvan Uwe Exellentie spreekt, heeft, naar ik vermeen te weten, werkelijk bestaan, blijkens zelfs door onderscheidene gehoudene congressen."

» *De Minister*. Voorzeker, de vrees voor het gevaar had in de jaren 1814 en 1815 geringere belangen over het hoofd doen zien, en de mogendheden bleven het één tijd lang eens. Ook hebt gij moeten opmerken, dat zoo lang deze congressen duurden, en het gezond verstand den ingaf, van ten minste den uiterlijken schijn aan te nemen, dat men het eens was, alle woelgeesten zich stil hielden, en Europa eene rust en eenen voorspoed genoot, waarvan de geschiedenis ons geene voorbeelden heeft opgeleverd; een natuurlijk gevolg van de zekerheid die overal heerschte, dat de vrede niet gestoord zoude worden. De liberalen waren wanhopend daarover, schuimbekkende van woede; hunne dagbladen spraken niets dan van het *heilig verbond*, *alleenheerschappij*, van *inbreuken op de regten van den mensch en die der volken*, van *strafwaardige tusschenkomst*; *Beranger* maakte liedjes (chansons). Niettegenstaande dit, ging alles naar wensch; hetgeen doorgaans plaats heeft, wanneer gij de liberalen (dat soort dat wij bedoelen) niet te vreden ziet. Het beste bewijs voor eenen koning of een gouvernement, dat een genomen maatregel juist en verstandig is, is voorzeker, wanneer de woelgeesten er tegen schreeuwen en dezelve afkeuren; doch ongelukkig de vorst of de staat, welks daden door dat slag van menschen geprezen worden."

» *Gregoire*. Wat zou toch wel de reden geweest zijn dat de mogendheden eene eenheid verbroken hebben, die hen allen zoo, het mij toeschijnt zoo voordeelig was?"

» *De Minister*. Geloovende dat elk onmiddelijk gevaar verdwenen was, ofschoon het inderdaad met elken dag toenam, en door den schijn bedrogen, vermeenden zij, een ieder voor zich, zich te kunnen overgeven aan hunne bijzondere inzigten en verlangens, daardoor lieten zij elkander allengskens los, en bekennen moet men het, het gedrag van het Engelsche kabinet gaf daartoe veel aanleiding.

(*Het vervolg hierna.*)

Letterkundig Berigt.

Geschiedkundige beschouwing van den oorlog op het grondgebied der Bataafsche Republiek in 1799, door den Luitenant-Generaal Baron KRAIJENHOFF. Te *Nijmegen*, bij de Wed J. C. VIEWEG & Zoon 1832 Prijs ƒ 7,50.

Wij noemen het een gelukkig denkbeeld, om in een oogenblik als het tegenwoordige, tot het onderwerp eener meer uitvoerige beschrijving, zoodanig tijdvak onzer Vaderlandsche Geschiedenis te kiezen, waarin de natie, door eigen krachtontwikkeling, den vreemden dwang van zich wist af te weren, en bewees, dat de natuurlijke gesteldheid van den geboortegrond tot een voldoend middel van verdediging, ook tegen dreigende overmagt, wist aan te wenden. Deze bedenking, ofschoon het alhier aangekondigd werk sints lang ontworpen was, heeft alzoo den geachten schrijver, naar ons inzien, te regt, met vernieuwden ijver de pen doen opnemen, en de vrucht zijner werkzaamheid aan *Nederlands schutterij*, *studerende jongelingschap en vrijwillige krijgslieden, tot redding van het vaderland ten strijde uitgetrokken*, doen opdragen, opdat dezelve hen, omtrent den bedreigenden toestand, waarin zich dat vaderland gedurende de beide laatste jaren heeft bevonden en nog steeds bevindt, tot bemoediging zoude strekken.

Intusschen is het niet alleen dit toevallig voorregt, waarom deze geschiedkundige beschouwing aanprijzing verdient, maar meenen wij ook den zakelijken inhoud met lof te kunnen vermelden. De beschrijving van den Engelsch-Russischen veldtogt in Noord-Holland wordt voorafgegaan door een algemeen overzigt van den staatkundigen en militairen toestand, waarin zich Europa in 't laatst der vorige eeuw bevond. Het Britsche gouvernement aan het hoofd eener coalitie tegen de pas gevestigde Fransche republiek, wist toen reeds aan deszelfs bondgenooten bij voorkeur zoodanige maatregelen aan te raden, die, te gelijk met het algemeen oogmerk, de bijzondere belangen van het koningrijk zouden bevorderen. Sints honderd en vijftig jaren was de zeemagt der Vereenigde Gewesten, thans de Bataafsche republiek, onze overzeesche naburen een doorn geweest; die magt was wel is waar aanmerkelijk van derzelver vorigen luister gedaald, doch kon zich welligt op nieuw verheffen, en vereenigd met de Fransche vlooten, het oppergezag op den Oceaan betwisten; zoo niet door eene afleiding in het onrustige Ierland het Britsche rijk eenen gevoeligen slag toebrengen. Om dit een en ander voor te komen, moest het gering overschot der Nederlandsche zeemagt vernield, en zoo mogelijk ons vaderland, waarvan de zijdelingsche wonder wel de Fransche gezagvoerders te stade kwam, gedwongen worden om zich van deze los te scheuren. Ziedaar het doel dier ontzaggelijke uitrusting, die slechts gedeeltelijk aan hare bestemming beantwoordde, en waarvan door het Engelsch bestuur een gering voordeel met eene onuitwischbare schande werd ingeoogst.

In de zeer uitvoerige beschrijving van dezen belangrijken veldtogt kunnen wij den schrijver niet volgen, ook zijn daarvan de hoofdvoorvallen genoegzaam bekend. Aan de verdediging als kommandant der Bataafsche Genie een werkzaam aandeel genomen hebbende, en daarenboven door eene bijzondere en belangrijke zending met de hoofden der vijandelijke krijgsmagt in aanraking gebragt, was het den schrijver niet moeijelijk van beide zijden de officiele instructien, rapporten en andere stukken, die aan deze geschiedenis als bijlagen zijn toegevoegd, op te zamelen, en daarvan, door eigene ondervinding geleid, een verslag zamen te stellen, naauwkeuriger dan dat, hetwelk ons door tijdgenooten, veelal bevooroordeeld, werd achtergelaten. Trouwens, staatkundige gevoelens konden op deze beschouwing niet wel eenen beslissenden invloed uitoefenen, daar dezelve zich geheel en uitsluitend tot de krijgskundige geschiedenis bepaalt, en die als een wetenschappelijk onderwerp behandelt. In dien geest is het dan ook, dat de schrijver het verhaal der gebeurtenissen door zijne bedenkingen doet volgen, en aan het slot een gansch betoog over de middelen, die ter verdediging zoo van Noord-Holland in 't algemeen, als van de hoofdstad in 't bijzonder, zijn of konden worden aangewend, heeft toegevoegd; bij welk betoog inzonderheid twee uitmuntend bewerkte kaarten, waarbij Noord-Holland in deszelfs toenmaligen toestand wordt voorgesteld, onmisbaar schijnen. Eene algemeene kaart der Bataafsche republiek, strekt bij de inleiding tot opheldering, terwijl eene platte grond der landingsplaats, en twee fac similes van de generaals *Daandels* en *Dumonceau* meer als bijzondere versieringen mogen gelden.

Zonder ons over het wetenschappelijk gedeelte tot beoordeelaars te willen opwerpen, meenen wij echter, en zijn ons de erkende bekwaamheden van den schrijver tot waarborg, dat dit werk aan velen tot leering kan strekken; als letterkundig voortbrengsel durven wij hetzelve gerust aanprijzen, en de uitgevers, die van de verpligting zijn doordrongen geweest, om de uitvoering aan de inhoudswaarde te doen beantwoorden, een ruim debiet toewenschen.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

ZATURDAG, 6 April 1833.

					gebl.
NEDERLANDEN,	Werkelijke schuld, $2\frac{1}{2}$ pCt.	ƒ	$45\frac{1}{2}$	à 46	$45\frac{7}{8}$
	Uitgestelde schuld.	-	$1\frac{3}{16}$	à $1\frac{1}{4}$	
	Kansbiljetten.	-	20	à $20\frac{1}{2}$	$20\frac{7}{16}$
	Amortisatie Syndicaat, $4\frac{1}{2}$ pCt.	-	$78\frac{1}{4}$	à $78\frac{3}{4}$	$78\frac{5}{8}$
	Idem idem., $3\frac{1}{2}$ pCt.	-	$64\frac{3}{4}$	à 65	$64\frac{7}{8}$
	Oorlogs-latten 1830 à 5 pCt.	-	$97\frac{3}{4}$	à $98\frac{1}{4}$	98
	Vrijw. geldl. 1831 à 6 pCt.	-	$101\frac{1}{4}$	à $101\frac{3}{4}$	$101\frac{1}{2}$
	Nieuwe idem. 1832 à 5 pCt.	-	$84\frac{1}{4}$	à $85\frac{1}{4}$	$85\frac{1}{16}$
	Schatkistbiljetten, 6 pCt.	-	$100\frac{3}{4}$	à 101	$100\frac{7}{8}$
	Handel-Maatschappij, $4\frac{1}{2}$ pCt.	-	$87\frac{1}{2}$	à $88\frac{1}{4}$	
FRANKRIJK,	inschr. op 't Grootboek 3 pCt.	-	$77\frac{1}{2}$	à 78	
RUSLAND,	Bij *Hope en Comp.*, 5 pCt.	-	$97\frac{1}{2}$	à $97\frac{3}{4}$	$97\frac{5}{8}$
	Bij dezelfde 18$\frac{28}{29}$, 5 pCt.	-	$98\frac{1}{2}$	à $99\frac{1}{4}$	$98\frac{7}{8}$
SPANJE,	Certific. Amst., 5 pCt.	-	$65\frac{1}{4}$	à 66	$65\frac{1}{2}$
	Dezelfde 3 pCt.	-	43	à $43\frac{1}{2}$	$43\frac{1}{4}$
	Uitgestelde schuld	-	12	à $12\frac{1}{2}$	$12\frac{1}{4}$

Te BREDA, bij BROESE en COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.